

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 ขอบเขตการศึกษา	3
1.4 กรอบแนวคิด	4
1.5 วิธีการดำเนินงาน	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.7 นิยามคำศัพท์	5
1.8 ระยะเวลาและแผนการดำเนินการ	6
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
2.1 แนวคิดสิทธิมนุษยชน	9
2.1.1 แนวคิดสิทธิมนุษยชนกับประเด็นเรื่องสัญชาติ	11
2.1.2 คนไร้สัญชาติ	12
2.1.3 คนไร้รากเหง้า	14
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดสถานะบุคคล	
2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับสัญชาติ	16
2.2.2 หลักการได้มาซึ่งสัญชาติไทยตามพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. 2508	17
2.2.3 การอาศัยอยู่ในประเทศไทยของบุคคลต่างด้าวตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และตามพระราชบัญญัติการทางทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2534	21
2.2.4 หลักการได้มาซึ่งสัญชาติไทยของคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2555	23
2.3 นโยบายของภาครัฐเกี่ยวกับสถานะของคนไทยพลัดถิ่น	27
2.4 กฎหมาย/ประกาศ/คำสั่ง/หนังสือสั่งการเกี่ยวกับการจัดการสถานะบุคคลของคนไทยพลัดถิ่น	
2.4.1 กฎหมายแม่บท	31
2.4.2 กฎหมายลำดับรอง	32

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคนไทยพลัดถิ่น	49
2.5.1 ปัญหาการกฎหมายเกี่ยวกับการได้มาซึ่งสัญชาติไทย	51
2.5.2 ปัญหาในกระบวนการพิสูจน์และการรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่นตามพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2555	55
2.5.3 ปัญหาทางข้อเท็จจริงในการไม่มีสถานะทางทะเบียนของคนไร้สัญชาติ	57
2.5.4 สรุปปัญหาของคนไทยพลัดถิ่นในการขอคืนสัญชาติไทย	58
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	
3.1 รูปแบบการวิจัย	60
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	60
3.3 วิธีการวิจัย	62
3.4 เครื่องมือการวิจัย	64
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	65
บทที่ 4 คนไทยพลัดถิ่นกับการขอคืนสัญชาติไทย	
4.1 ข้อเท็จจริงของคนไทยพลัดถิ่นกับการขอคืนสัญชาติไทย	
4.1.1 ภูมิหลังกับเส้นแบ่งความเป็นคนไทยและคนไทยพลัดถิ่นและกระบวนการได้มาซึ่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2555	66
4.1.2 สภาพปัญหาของคนไทยพลัดถิ่นในภาคใต้	69
4.1.3 บริบทและการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยพลัดถิ่นแยกตามพื้นที่ศึกษา	81
4.2 ข้อค้นพบในกระบวนการขอคืนสัญชาติไทยของคนไทยพลัดถิ่นตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	84
4.2.1 การยื่นคำขอพิสูจน์และรับรองความเป็นคนไทยพลัดถิ่น	84
4.2.2 การยื่นคำขอเปลี่ยนแปลงสถานะในเอกสารทางทะเบียนราษฎรของคนไทยพลัดถิ่น	98
4.3 มุมมองของผู้ปฏิบัติงานหน่วยงานราชการในแต่ละพื้นที่ศึกษา	105
4.4 มุมมองของนักวิชาการและนักพัฒนาเอกชนต่อการบังคับใช้กฎหมายและนโยบายของรัฐ	117
บทที่ 5 บทวิเคราะห์ปัญหาการคืนสัญชาติของคนไทยพลัดถิ่น	
5.1 ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย	125
5.2 ปัญหาเกี่ยวกับแนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่และหน่วยงาน	128
5.3 ปัญหาทางข้อเท็จจริงของคนไทยพลัดถิ่น	131

บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

136

6.2 ข้อเสนอแนะ

138

บรรณานุกรม

148

ภาคผนวก

155